

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egy évre 6 ft. Fél évre 3 ft. Negyed évre 1 ft 50 kr.

Egyes száma ára: 10 krajczár.

Előfizetheti csupán a kiadóhivatalban lehet B-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

A lap szellemi részére s a nyitólátra vonatkozó minden közlemények a szerkesztőségbe küldendők.

Hirdetések díja: három hasábos petitior 5 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan megkötendők.

Hálg minden beiktatásnál 30 kr.

NYITÓLÁTRA GARMOND AOR: 20 KR.

B-Gyarmat, aug. 20.

Az „elkeresztelés” foglalkoztatja Magyarországon egyházi férfiakat, de azért a világiak is beszélnek róla, mert hiszen ez a világiakat és ezek családjait sorsát illeti inkább. Az egész dologban az a furcsa, hogy noha a világiak teljesen meg vannak és meg voltak elégedve az 1868: LIII. t.-cz. ama igazságság intézkedésével, hogy t. i. a vegyes házasságból született gyermekek nem szerint szülőik vallását kövessék; mégis a róm. kath. papság jadtul fel gr. Csáky kultuszminiszter febr. 26-ki u. n. elkeresztelési rendelete ellen, mely a róm. kath. papságot a törvény megtartására törvényes következmények terhe alatt inti és sürgeti. A világiak immár 22 éve nem láttak és nem látnak semmiféle természeti jogkorlátozást a fentebb idézett törvény-cikkben: mégis a családnélküli róm. kath. papság az, mely a természeti jogokat a vegyes házasságú családokban a hit választására kiterjesztlen kívánja, sőt miután a Csáky-féle rendelet oly váratlanul kiütközött, a róm. kath. papság a repressáliákról is gondoskodni akar.

Minket sem a katolikus, sem a protestáns érdekek és szempontok nem vezérlik, s egészen elfogulatlanul és pártatlanul szótunk ezen dologhoz: mert előttünk mindenek előtt a haza sorsa és jövője lebeg.

A róm. katolikus papság törvényellenes mozgalmá felkeltette a protestánsok figyelmét is: s máris oly enuntiókat hallottunk a dunántúli reformatus kerület múlt heti közgyűlésén, melyen elsőrendű nagy honfiak vettek részt, melyek valóban gondolkozásra ejtenek mindenkit, és azon kérdésre készletnek, vajon mindezek hogy fognak végződni, vajon nem fogják-e pártokra osztani ismét ezt az országot, mely épen a pártoskodás és belviszály-miatt annyit szenvedett.

Mert két éle van ennek a dolognak.

Ha a vegyesházasságú szülők természeti jogaira, vagyis szabad választására bizzuk a gyermekek hitvallását, — mindkét rendű papság csupa zelozitáshoz módot és alkalmat fog

találni, hogy az elkeresztelés mesterségét minél eredményesebben üzhesse. Ma már nemcsak a katolikus, de a protestáns papság is „a jezsuita ügyesség” minden apparátusával rendelkezik. No hiszen szép világ lesz itt Magyarországon: lesz kaczagni valójuk elegendő tisztelt zsidó polgártársainknak. Tiszteljük a természeti jogokat, de hátran kimondhatjuk, hogy azok iránt az alsó népségnek egy csep érzeke sincs. Ez a természeti jog nálunk még csak aféle: „res nullius, quae cedit primum occupanti.” Az élehes lutherános kivenné itt is a maga részét.

Hát hagyjuk ezt a dolgot. A magyar nép elég okos, nem kell nekünk tanácsot kérni se Pontiusától, se Pilátustól, még a római papától sem.

De hát mit is akarunk mi ily nagy kérdéssel, melyet már az országos lapok, nagy férfiak, kánonjogászok eléggé kifejtettek? Megvallva őszintén, egészen másról akartunk írni, csak az eszmétársulás folytán jutottunk hozzá: de örülünk annak, hogy alkalmunk volt nyilatkozni és óva inteni mindkét rendű papságot, hogy ne zúdítsanak vallásiháborút nyakunkra és kíméljenek meg minket, szegény adófizető polgárokat a belviszály kellemetlenségeitől. Megfirtunk mi itt szépen egymással, legyünk bár katolikusok, protestánsok, egyesült vagy nem egyesült görögök, unitáriusok vagy zsidók. Nemis dívat már az a tényleges, azaz bocsánat, elkeresztelés, az csak a középkorba való.

Mi egészen más elkeresztelésről akartunk írni. A községek tót hangzású neveinek elkereszteléséről.

Lapunk már több ízben adott kifejezést ezen hazafias dolognak. Egyszer azon alkalomból, mikor Zólyomvármegye minden községének tót nevét magyarra keresztelte: mások meg azon alkalomból, midőn a felvidéki közművelődési egyesület Nógrádvármegye székvárosában tartá örökemlékeztető közgyűlését, mikor is 500 frtba került egy-egy felvidéki atyánkfia. De alkalmilag többször is sürgettük az ügyet.

A május 30-ki közgyűlés elé Kun Barna tette le a vármegye zöld asztalára ezen indítványt. A vármegye a hazafias indítványt elfogadta és kiadta Nagy Iván monografusunknak, hogy a vármegye lórténelmének tárházából szedje össze az eltöresztelt községek régi magyar neveit, ha azokat fel nem találja, csináljon újakat, szóval végezze el az elkeresztelést.

Ez az elkeresztelés azért volna szükséges, hogy a monografiába már az új nevek jöjjenek be.

Jól tudjuk, hogy az efféle dolgokra nem kell sürgetnünk Nagy Iván urat: de mégis emlékebe hozzuk ezúttal is, hogy amennyire teheti. — adja ki a községek új neveinek listáját, sőt az volna kívánatos, hogy a községek új nevei jó előre köztudomásra hozassanak, hogy azokhoz a hozzá érték hozzászólhassanak.

Hontvármegye már elkeresztelte községeinek neveit. Mi se maradjunk hátra! — Ez az elkeresztelés se a kánonjogba, se a közjogba, se semmiféle jogba bele nem fog ütközni, s az ilyen elkeresztelést szívesen eltűri bármely hitfelekezethez tartozó magyar honpolgár.

Előre tehát ezen elkereszteléssel!

Szent István napja.

Nincs ugyan még törvénybe iktatva, de azért ös-
időktől kezdve e mai napig, a szó szoros értelmében valóságos ünnepe volt az egész magyar nemzetnek augusztus 20-ika, melyet az első magyar király iránti kegyelemből normanapkéntől meg öröklévre hitelekkel közbőlsg nélkül az egész ország. Az erről alkotott hazafias érzésben növekedik fel ifjúságunk szakadatlanul, s hogy érzésünknek külső jelekben is kifejezést adjunk: ezt a kegyeleten kívül a magyar nemzeti politika jól fel-fogott érdeke is ajánlja: mely állításunk helyességének cáfolatlan bizonyítékul szolgálhat, hogy egyebet ne említsünk: a napi sajtó magatartása is.

Öt lap van előttünk: a Nemzet, a Pesti Napló, az Egyetértés, a Budapesti Hírlap és a Pesti Hírlap; ám lássuk: miről emlékeznek ezek augusztus 20-án? A Pesti Napló vezércikke „Szent István birodalmáról” szól, a tárczában pedig: „A nemzet napja” cím alatt így

TÁRCZA.

Krigszparti.

— Irta: Révész Dezső. —

„Bolloki Anti, a mintá férj, már kuglizni jár a kaszinóba.” — Ez bizony magában véve nem jelenthetne valami különösét, de ha hozzá tesszük, hogy ezen megjegyzést úgy a kugliztak, mint a kalabér-és tarokkis-tak csak titkosan és nem minden gúny nélkül, sőt kárörvendő mosoly kíséretében sugárk egyinas fülebe: akkor okvetlenül kell, hogy háttere is legyen a dolognak, különösen, ha tudjuk még azt is, hogy Bolloki öt éves házas, ugyan szép kedves felesége van és azóta, hogy megházasodott, sosem jelent meg neje nélkül társaságban. Most pedig ebéd után kaszinóba, hivatal után ismét kaszinóba, vacsorálni sörházba, este pedig kávéházba jár. Mi történt? Mert e dült árcz?

„Krigszparti!” hangzik a teke szin alatt. „Válaszon Bolloki és Ürmös.”

„Nem játszom!” hallja esdőlkozva a társaság Ürmös ajkairól.

Furcsa. Bolloki játszik, Ürmös, a szenvedélyes „kuglimatador” kivonja magát.

„Kozdj Bolloki!” — Szótlanul, romboló erővel röpi golyóját és csak úgy söpri szét a „bábukat”.

„Vivat!” — kiálják párttársai, — nikor tanultál meg így kuglizni? Bajos volna ugyan kuglidobások alapján lélektan tanulmányokat tenni, de nem szembe-ötöl-e, hogy Bolloki az ezéltől legmatikus lassú dobó, egyszerre sebesen röpi golyóit? — De hova tűnt Ürmös?

Bolloki nyugtalanul tekint szét a kaszinói kerthben. Okvetlenül őt keresik szeméi és midőn nem lel, vér szökik arcába, majd okleit összeszorítva halványodik el. Koppan a „deszka”, csörrennek a „bábuk”, dörg a „dob”. Zajong-útarvaság egymást bűzdítva, gúnyolva, „drukkolva”, — de Bolloki oda se figyel, összeráncolt homlokkal bámul széke elé. Csak másodszori hívásra rezzen fel.

Rajta a sor. Dob „telibe”, de golyója alig hogy „kimászik”.

„Lyuk!” — ujong a társaság. — „Egy palaczk sör!” — Dob másodszor, gyöngye „vandis üres.”

„Két palaczk sör már van. No még egyet Bolloki!” és harmadik dobása „puha” és ez se „viz”.

Krajczárt a „pikszisbe”. „Bravóóó! Eljen! Pinczer három palaczk sört!”

„Egy akóval!” — szól oda Bolloki.

Mintha valami kellemetlen incidens zavarta volna meg a társaságot, elnémul a vigság. Minden szem Bolloki vizsgálgja, majd kisebb csoportokra oszolva sűg, bűg a társaság: „Mi lelte ezt a Bollokit?” kérdezik egymást.

Csábítóan habzik a sör, de senki sem nyúl hozzá. Folyik a krigszparti, de csöndes, levert a társaság. Végre a hatodik „tűr” is befejeződik. Leróják a „bukzapéznél” és a társaság szétoszlik.

Bolloki is, mintha csak a játék végét várta volna, siet haza. Ürmös jó vele szemben. Hidegen köszöntik egymást.

„Sejtettem hogy hozzá szókólt!” — mormogja Bolloki magában. „A kaszinói estély: óta mindig úgy tesz. Alig várja, hogy a játékba egyedjen, már is előtűnik. Ez nem maradhat így, végét kell szakítanom!” Felesége ott ül a lugásban. Eszre veszi, hogy férje haza jött, de nem szökik eléje, mint ezéltől; nem nyújtja csókra ajkait.

Már teljesen besötétedett és Bolloki még mindig szobájában jár fel-le mely gondolatokba merülve. — Felesége jön be: „Anti!” — szölliája őt aggodalmas hangon — „Itthon vacsorázol ma?” — Bolloki rá sem tekintve szöl oda: „Nem!” Bollokiné pár percig még ott marad állra, mintha szólni akarna, de bizonyára férje visszafordító viselkedése önértelében sértette meg, mert szótlanul távozik. Könynyekkel telnek meg szeméi és szobájába érve zokogásban keres enyhülést.

Napok múltak és a helyzet még mindig ugyanaz. A városban már pikáns históriáknak toldoznak-foltoznak. „A kaszinói estély” napja is közeledik már és a rendezőség selogy sem térhet ki az ügy tárgyalása elől. Bollokiék és Ürmös is meg kell hírvni, mert kaszinói tagok. De, ha Ürmös jön, Bolloki marad otthon és így Bollokiné, az estélyek eddigi királynőjével, nélkülözni kellene. De találnak kényzszerű eszközt, felkérk Bollokit, hogy a hivatalos toasztot ő mondja. . .

Együtt van már az estélyi társaság, csak Bollokiék és Ürmös hiányzanak. Végre Bollokiék is megjelennek. Minden szem rajjuk van szegve. Gyönyörű pár, de-ügy látszik boldogtalan, mert nagyon megváltoztak. Nem ily komoly némasággal szoktak ők a társaságban megjelenni. Bollokiné arcán az öde pirosságot a bú halványosága váltotta fel. Sőtét fekete szeméi fényének nagy árnyéka az ábrándos levertség.

A férfiak természetesen annál érdekesebbnek találják: a nők szívtelennék és nem egynek arcáról lehet egy-egy elejtett kárörvendő mosolyt ellesni.

Bolloki szótlan, mogorva; alig helyezi el nejét, vizsgáldva néz körül. Bizonyára Ürmösöt keresik szeméi, mert csak ennek távolléte idézhette előt azt a megkönnyebbülést, melyet önkéntelenül is eláru.

Megkezdik a választást a szokásos krigszpartihoz, de paratlan számban lépén éppen azon tanakodnak, hogyan rendezzék az „czékát” midőn komoly lehajtott lövel közeledik Ürmös.

Bollokiné elhalványul. Bolloki hirtelen nejeire pillant és — úgy látszik — meg nem értette azt a megvető tekintetet, melyet az Ürmösre vetett, mert részketve a felvidulástól áll felesége elé és ajkait össze-szorítva sziszeg: „Te kigyló! . . . megcsaltál!”

Látszik Bollokinén, hogyan küzd önmagával, hogy elrejtse lelke felháborodását, de hiába, sok szem kíséri figyelemmel. És mielőtt Ürmös „beáll”, „czéka” helyett, kezdődnek a sultogások, jelentőség teljes szembeszedések és vége — a kedélyösszégnek.

A sors úgy akarta, hogy Ürmös veszítsen és épen Bollokinéknak tizeszen. Bollokinéknak reszket keze, midőn Ürmös elő ké ké tartania, hogy a pénzt elfogadja.

„Ne ítéljen el.” — Szakítja félbe halkán Ürmös. — „Olvasza ezt” és oda nyújtott pénzzel egy ösz-szegőnyölt papírkát csuszat kezébe.

Bollokiné megijedve néz körül. Tekintete találkozik férjével, kinek vadul villámlo szeméi eláruják, hogy mindent — Liott.

„Vacsorához!” — harsan meg a „társaságban és mindenki siet az asztalhoz. Bolloki nejehez rohan, göröcsösen ragadja meg karját, mintha összeakarná rúgni. „Te szaj . . .”

(Folytatás és vége következik.)

kendi előadását: „Szent István! Ez a név a hitvallással és bölcsességgel tölti el a magyar lelkét.”

Az Egyetértés vezércikke: „Szent István ünnepén” címet visel, s a cikkből szellemének megítélése végett elég csak egy tételt idéznünk: „Szent István emlékeztetnek — úgymond — meg a jelenben is nagy misztója van.” Bevezető mondata pedig így szól: „Szent István szellemét, annyi század múlva is érezteti népére fönniartó hatását, erőltetve a eszűdöklőbe s bizodalmat és reményt terjesztve az óhajtott jövő iránt.”

A Nemzet vezércikke a szavakkal kezdődik: „Nem a szentet, hanem az első magyar királyt ünnepeli holnap szent Istvánban a magyar nemzet.” — A Budapesti Hírlap vezércikkének címe: „Nemzeti ünnep”, s tárgya is e themával foglalkozik: — a Pesti Hírlap: „Szent István napja” felirattal kezdő lapját.

De többé kevésbé valamennyi magyar lap méltatólag és hálaian emlékezik meg a nagy királyról, kit augusztus 20-án tartott egyházi szent beszédekben ft. Hottovitsky Károly b-gyarmati püebános ur is kellek-jep jellemzett hívei előtt, midőn mondá, hogy a hon-foglalás nagy művét Árpád fejedelemünk vezette be, de a honalapítás szent István királyunk érdeme.

Igen, mert ha ő a keresztény vallás felvétele által nemzetünket az európai mar akkor megállapodott nép-családok egyenjogú tagjává nem teszi, a magyar feje-eres nép világszerevél, úgy lehet, pár századon át — miként később az ozmán, rettegelt és hatalmas teendőt, — de állandó maradásra Európában nem volt volna és nem lenne. Szent István előrelátó bölcsesége tehát elvitáztalan történeti tény, valamint soha nem muló érdeme az is, hogy meggyeileg szervezte a hazát, mit aztán nem volt nehéz később új intézményekkel javíthatni; mely intézmények jogalapját azonban ő vette meg s az megingatlanul megmaradt mindvégig, egész a mai napig.

S mert egy heti lap szük keretében még nagyolva is alig sorolható fel első királyunk annyi sok érdeme, csupán megemlíteni kívántuk azokat s egyszersmind rámutatni az immár közel kilencszázéves tradícióra, mely az írott történelmi is maradaulobban a nemzet szívébe vesződt nagy és szent királyának hívós hatású neve és alakja iránt.

Hogy miként ünnepelte meg az egész ország augusztus 20-át, arról haszab-számra hoztak tudósításait a lapok; mi részünkről meglegeedéssel regisztráljuk, hogy vármegyénk székváros B-Gyarmat is tekintetben sem maradt hátra az ország többi városaitól; a köz és maganházak a mondott napon ünnepi lobogo díszbe öltöztek; a hatóságai tisztviselők nagy része külön felhívás nélkül is egybegyűlt a káth. templomba, mely elé honvédségünk, élén Wizer Mihály örmagy úrral, ép úgy, mint most dícsően uralkodik királyunk születése napján is, díszben vonult ki. Üdvözlések, énekes és zenés mise, s mozsár ágyúzás emelte a közhangulatot.

A nagyjai iránt kegyelettel viseltél, komoly, erkölcsös és munkás nemzet önmagában rejtő jövő biztossága zálogát. R. K.

A n.-károlyi Kőlcsey szobor.

A magyar politikai és irodalmi történelmek legideálisabb alakjának, a lángszaru szónoknak, á-lelkes honfának, a hazafias költőnek, a mely gondolkodási tudós és bölcsésznek, ki egyike Magyarország legnagyobbjainak, megfelelő szobrot akarnak emelni Szatmár-vármegyéi fiai N.-Károlyban. — Hozzánk is eljutott a felhívás és mi nógdrádk is felhívattunk, hogy adakozunk ezen kegyeletes emlékre. — Készséggel nyitjuk meg lapunkat az adományok összeggyűjtésére, felkérvén vármegyénk t. közönséget, hogy adományaikat hozzánk beküldjék szíveskedjének. A felhívás lelkes szavai következésképp emlékeznek meg Kőlcseyről:

„Aranybetűkké jegyzett politikai és társadalmi szónoklatok, gyöngysorai a Paracnesisnek, e fősleges múnék, a Hymnus áldást kéri majja jutnak eszébe minden magyarnak, ha Kőlcsey nevével hallja kimondani. S ki csak róla szól, megszólalva dicsőíti a szabadelvű államférfi politikai működését, az érvelő lelkesítő szónokot, a magasan szárnyaló dalnokot, kinek ugyszólván minden költeményéből él egy-két sor ajkainkon, a huzárváradó bölcsészt, korának legműveltebb, legáltalánosabb tudósát, szóval azt a férfit, ki az újjáébredés klasszikus korában élve, ennek a modern magyar renaissance-nak legkiemelkedőbb egyénisége volt. Magasztos alakja, kristálytisztá jelleme, sokoldalú, s mindig csak hazájának szentelt működése a magyar férfijellem megtestesült eszménye, mely köré ragyogó glóriát vont hármas sugara a Halának, Kegyeletnek s Emlékezetnek!

Emléke, — a legistább emlék, mit halandó valaha maga után hagyott, érczénl marandadoból lesz, míg magyar ajkon magyar dal zeneg.” Keblének legbelsőbb szentélyébe zárva őriz meg azt minden igaz magyar, s öltárképeként tiszteli, valahányszor lelkesülni óhajti azért, mi szép, jó és igaz!

Ezt a kegyeletes érzést, a mint megőriztük mostanig, megőrizzük ezentúl is! De vajon eleget tettünk-e ezzel kötelességünknek a dicső férfi emléke iránt? Korántsem. Érzelmünk mellett látható emlékek is hirdetni kell az ő nagyságát! Álljon meg az előtt kap-lapleréve a nép, az istenadta nép az ő liberalis eszméinek általa csak remélt jövőndő letéteményese; zarándokoljon el ahhoz mindaz, a kiben még van fogékonyság a multak emlékei iránt, melyek buzgó apolása egyedül biztosíthatja nemzetünk jövőjét; vezesse oda gyermekeit a magyar apa, s a honszerelem lángbetűivel írja felkébe Kőlcsey négy szavát: „A h a z a m i n d e n előtti!”

Egy évszázaddal Kőlcsey születése után, restelkedve kell bevallanunk, hogy e legnagyobbak nagyjának kö-zött hozzá méltó emléke sehol sincs! Halála óta is 52 év telt már el! Ennek az 52 esztendőnek mulasztását

akarjuk jóvalenni, midőn azon működünk, hogy Kőlcsey Ferencnek hozza méltó szobor emeltessék ott, ahol legbuzgóbban munkálkodott hazajáért és vármegyéjéért, ott ahol ő igazan otthon volt, a hol a legnagyobb tiszteltetés el ma is az ő emléke.” Nagy-Károlyban, Szatmár vármegyéi ősi székhelyén.

Ismeretese a közl muló eseményei, melyeknek történelméből a nagy-károlyi Kőlcsey-szobor eszméje kiemelkedett; a lelkesedés sugallata az eszmének test adni igyekezett, midőn néhány percz alatt több mint 9000 forint gyűlt össze a nemes czele. A hazafias lelkesültségnek, áldozatkész adakozásnak ugyszólván paratlan nyilatkozata volt a Budapestben f. év július 2-án tartott és igazi közmvédelési ünnepélyre vált lakomá, mely méltó feltűnést keltett ország-szerte, s hisszük, rönkcsenyvet is a nemes eszmé iránt.

Ami a különben tekintélyes összeg távolról sem elegendő arra, hogy azon szobrot emeljünk Kőlcseynek, — szobrot, minőt emléke megérdemel és megkövetel!

Ahhoz, hogy méltó és művészi kivitelű emlék-szobrában gyönyörködhessünk, meg aok szükséges. Ezt a sokat várja a nagy-károlyi Kőlcsey-szobor-bizottság a nemzetől, — mely hisszük, — tudja jól, hogy csak önmagát tiszteli meg, ha nagyjait megbeszéli.”

A gr. Károlyi István által kibocsátott felhívás következő szavakkal végződik:

„Azt akarjuk, hogy minél hamarabb álljon Kőlcsey szobrára, hirdette az ő el nem muló nagyságát s az utódok kegyeletét; azt akarjuk, hogy az emlékszobor méltó legyen ő hozzá; azt akarjuk, hogy a ki csak letezi áldozatát a nemes ügy oltárára, egész életében örömtőljes büszkeséggel emlékezzék vissza nemes tetteire; azt akarjuk, hogy széles e hazában megértse mindonki a dicsőült szavát:

„Romlott szív és roulott elme,

Kit hazája hő szeretne,

Szép tettekre nem hevit” —

A bagatel eljárás reformja.

Szilágyi Dezső igazságügy-minister végre határozott a bagatel eljárás tekintetében. A jogállam felelítésének eszméje megkövetelte, hogy egyöntetű eljárás alkottassék. És így az igazságügy kormányzat figyelembe vette a perlekedő közönség jogos igényét és kívánalmait s megalkotta a lelekarantog az ugynevezett kisebb polgári peres eljárás intézménye fölött. Arról van szó nevezetesen, hogy a járulékok nélkül 50 frtot meg nem haladó ügyekben az eljárás a szóbeliség szabályai szerint a járásbíró-ságok előtt folytatassanak le, míg a 20 frtot meg nem haladó ügyekben a feleknek szabadságában állana követeléseiket az eddig fennálló községi bíraskodás szabályai szerint behajtani.

Ime, a terv egyelőre ennyi. S mi ezt a legnagyobb örömmel üdvözöljük. Azt, hogy a kisebb polgári, tehát az ugynevezett bagatel ügyek a sommas ügyekkel egyöntetűen fogják elintéztetni, követeli a sommas eljárás reformja. A járásbíró-ság előtti perekben ugyanis másodfokulag szóbeli eljárás mellett a kir. törvényszékek fognak itelni s így szükséges, hogy azokban a perekben melyekben eddig a törvényszékek másodfokulag írásbelileg jártak el és ezen perek, a bagatel ügyek, már az alapeljárás is egyöntetű legyen. De szükséges hogy az ugynevezett bagatel eljárás eltöröltesse azt is, mert ezen eljárás elé tartozó ügyek legnagyobb része bejegyzett kereskedők és iparosok tevékenységén alapulnak, mely követelések behajtása tekintetében több garancia látszik rejteni, ha azok a rendes sommas eljárás elélesz-nék utalva. És végre indokoltak találjuk az is a bagatel törvény eltörölését, mert az könnyen helyettesíthető a kereskedelmi bíróságokkal, melyek minden a kereskedelmi ügyletekből folyó ügyekben sokkal nagyobb garancziát nyújthatnak illetkezhettek, mint az eddig fennálló bagatel bíróság.

De mi itt meg nem állapodnánk. Szerintünk maga a községi bíróság intézménye is el lenne törölendő, vagy legalább más oly illetkezi fórummal helyettesítendő, mely az igazságszolgáltatás s a felek érdekében egyaránt jobban megfelel s mely még egyrészt a magyar justíciának dicsőségét és elismerést képes szerezni; addig garanciát nyújt, hogy szegény emberek kint levő követeléseit kellő gyorsasággal s biztossággal legyenek behajtva, hogy továbbá az itelmondások legyenek valódi jogszókok, kik úgy emélti, mint gyakorlati képességgel képesítve legyenek arra, hogy iteleiket megnyugtással fogadhas-sák a jog és igazság hívei.

Mert a községi bíraskodás ma nem felel meg az igazságszolgáltatás nagy czieljának.

Mi a feltétele a helyes igazságszolgáltatásnak? az első az, hogy a bíró, ki „ő felsége a király nevében itel”, legyen független. S vajon a községi bíraskodás ellátói elmondhatjuk-e ezt? Nézzük. A községi bíróságok képezik községekben a fő-vagy törvénybíró, rendezett tanácsú városokban a békébi, törvényhatóság joggal megbízott városokban a tanács által e czele meg-bizott egyén. És ezek nem a bíróság, de a közigazgatási fejelemni fórumoknak felelősek mulasztásaikért és eljárásaikért. Miért? Hiszen a jogszolgáltatás erkele az követeli, hogy az annak érdekében működő egyének ne-rőben el legyenek választva a közigazgatási teljesítő tisztviselőktől, hadd legyen már vége azon állapotoknak, hogy peres ügyekben itel a bíró, a szolgabíró és a községi bíró egyaránt. Hiszen az, a ki az igazságszolgáltatási fórumán akarja a közügynek szolgálatát teljesíteni, kell, hogy a megfelelő képzettséget és képesítést is ki tudja mutalni, mert ellenkezőleg működése nemcsak, hogy árt a közügynek, de sokszor avatatlán egyének oly mulasztásokat képesek elkövetni, melyek többé alig hozhatók helyre.

De rendkívüli különös esetek is állhatnak elő. Rendezett tanácsú és törvényhatósági joggal bíró városok jogvégzett, talán ügyvédi, vagy bírói oklevéllel felruhá-

zott bírjai ép oly hatáskörrel bír, mint az a községi bíró, ki a jogot sem emlegeti, sőt gyakorlatilag nem kultiválta és nem tanulta soha. És ezen képesítési különbség maglatsz azokban a hozott iteletekben, melyek, két gyakran, talán Tuhutum nevében, hoznak a jámbor falusi Salamonok:

De eltörölendő lenne szerintünk a községi bíróság intézménye azért is, mert eljárása nem nyújt garanciát a követelés behajtásául illetőleg.

Általánosan vált már napjainkban az alperesek azon szokása, hogy „felépves összes állítását” megtagadják. Oly esetben tehát, midőn felzongnyított alapon pótteskü, vagy plane fősök megítélésnek lenne helye, a „tekintetes bíróság” kénytelen elküldeni maga elől a törvényes követelmények terhe alatt megidezett feleket, mert ő ily esetekben esküt s az eskü római faj-táját nem itelteti meg.

S valóban sokszor felmerül az eset, hogy ilyenkor az ügy a bagatel bírósághoz lesz utatva, mely tekintet nélkül a végzetekre, eleől újra kezdő az eljárást. De a községi bíróságok meg a tanúk vallomását sem erősíthetik meg esküvel. Ártatlan kezűleg az, mit a felektől kivehetnek. Hogy ez a hivatalos kezadás mily mérvben szaporítja a költsémi tanu-vallomásokat, azt csak a mindentudó Isten tudja.

Igaz ugyan, hogy a büntető-törvénykönyv büntetni rendeli azt, ki hamisan vall, de községi bíróság előtt tett vallomásokért ezer esetben alig egy eset kerül a megtörő törvényszék elébe. Végre szerintünk eltörölendő lenne a községi bíróság azért, mert határozata bármely fel által megfelelőbeztetvén, másodfokulag a bagatel bíróság fog itelni, tekintet nélkül a végzetekre. Tehát semmi foganatja nincs így a községi bíróságok itel-letének. Azok csak az alperesek érdekében bizonyultak jó intézménynek, kik huzva halaszthatják ügyüket, a meddig akarják. Sz. J.

A lencsés m. kir. főgymanium igazgatóságától f. évi aug. 19-ki kelettel vetlők az alábbi értesítést, oly megkereséssel, hogy azt kétszer tegyük közzé. Ezen megkeresésnek, hogy t. i. az értesítést kétszer tegyük közzé, idő hiány miatt eléglet nem tehetünk, s így, tekintettel a beiratkozási idő (zept. 1-éje) közeledésére, csak egyszer hozhatjuk. — Ezt a figyelmeztetést a t. igazgatóság a l. és V-ben már aug. 17-én közzétette. Az ügy érdeke megkívánta volna, hogy az lapunkba is egyidejűleg be-küldessék. — Nem mondjuk, hogy ez mellőzés vagy egyéb taktikából történt, nemis nehezeltünk egy cseppet sem; mégis meg kell jegyeznünk, hogy a t. főgymaniumi igazgatóság közszolgálati ügyekben ne szeszélykedjék, hanem eljárásának a köztekintet és a közös jó czielok vezéreljék. — A figyelmeztetés egyébként így hangzik:

A főgymanium V. osztályába beiratkozási tanuló szolái-nek, illetőleg törvényes gyámjoknak hivatalos nyelvére fájának a következők:

A gymm. V. osztályába járó tanulókban szabad választás-nak van vagy görögnyelvet tanulni, vagy pedig az 1890. XXX. t.-ca értelmében a görögöt pótló a) irodalom- és művelődéstörténet és b) rajzot.

Azon tanuló, kik görögöt tanultak, ha a gymnasiumot be-fejezve, értelevi vizsgálatot tettek, minden feleletben (egyetem, akadémia stb.) és bármely szakban folytathatják tanulmányaikat. Azon gymnasiumi tanuló, ellenben, kik a „görögnyelv és iro-dalom” helyett az eml pótló tantárgyakból nyertek rendszeres oktatást, hátré is itelték az értelevi vizsgálatot, a tud. egyetemre és feleletből átlátodományi karára, vagy azok nyelvetestül, bölcsészeti és történelmi szakoskálájára (a tanárképzés-utáni egyetemre szakoskálájával nem hozhatók, hacsak az 1893. XXX. t.-ca 26. § 2-ik bekezdésének intézkedése értelmében a „görög nyelv és irodalom” pótló értelevi vizsgálatot nem tesznek.

Ily formán it. az a gymnasium felvétel-utafolyán a tanítás bizonyos merítékét kizárva területtek, melyek hármasa: az előre válassz ott elvártak minőségűl fgg, vizsát, a kitűntet elvezet elvezetése az irány helyes megválasztása nagy fontossággal bíró, és ekkől az irányválasztás a beírás alkalmával a szülő, illetőleg törvényes gyámok által teendő szolbi, tavalléti esetén pedig általuk átlátandó írásbeli hítelek nyilatkozat útján történik.

Ha a tanuló a szülő, illetőleg törvényes gyám távolléte-ben ezek írásbeli nyilatkozata nélkül jelentkezik az V. osztályba való felvételre, a választott irányt bejelenti, de az írásbeli nyilatkozatnak 8 napon belül bezeresésére utasítottik. Ha a tanuló a határidő elteltével sem mutatja be a kívánt nyilatkozatot, az igazgató értesíti a szülőket, illetőleg a törvényes gyámot, hogy a tanuló mely irányt jármentek, oly huzsakéval, hogy na ő nap alatt elválasztást értesítést nem kap, a tanuló választása véglegesnek fog tekintetni.

A leghatékony irányt ekkörben megválasztásnak nem lehet. De ha a tanuló ekkörben más gymnasiumba lép át, akkor a tan-tárgy váltóztatás kiadásra megengedhető ugyan, de csak abban az esetben ha azon a gymnasiumon, melybe a tanuló átlepett, az általa eddig követett irányban tanfolyam nincs berendezve.

Az 1890. XXX. t.-ca. alapján a görögvellet bejeltesítő tárgyak a gymnasium V. osztályában a következők:

1. Magyar nyelv bővebb tanulmányozása, kapcsolatban a görög klasszikusok fordításban való ismertetésével heti 2 órában, nevezetesen:

a) Bővebb szövegek a magyar prózairodalomból. Kármán József értekezés munkából. Kazinczy és Berzezyi lefordított Kőlcsey szövegei márvól, továbbá Salamon „A török hadjárás” című munkájából a Hunyvádi kura. — Költői olvasmány: Lyrrei szon-melvények a klasszikus irodalomból tartozó kelták márvól (Eskü-pen H-rszony).

b) Összegegyesített órákban Thukydides márvól tárgyi és szavazati marakázást, Görög állam történeke.

2. Szakhatározat geometria, trig. heti 2 órában, meg pedig: Szilvási levezet és tárgyak, trigon. arab és kámpikori (roman, góth) és disztinzió-elemek, szilárdtestek stb. rajzolása egy-egy órával egyenlő táli táblák után.

A gymm. VI. VII. és VIII. o-ban az 1890-91. iskolai év-ben a görög nyelv realis és kötelező tantárgy. Az azon osztályokra megállapított tanterv értelmében az irány váltóztatás lehetősége mulasztást az 1890-91. iskolai év végéig kizárta gymm. értesítésben fogak korlátoztatni.

A lencsés m. kir. áll. főgyman. igazgatóság.

A humoros közönség köréből. *)

Lucsencz, Krála Stefanja.

Kedves Szerkesztő Bacsikám!

Zapamat halatra keresnek lucsencziak, amiórt kontra írja. De még se nem tugsák, ki ő, mindazonáltal aapra megfigyelemelték átel, hogy már nem izs méri irány. Ia

*) E rovatban kiadottakrt nem vállal felelősséget a Szerk.

legalább nem látom, ha csak titokba nem. Azt, hogy Bacsikam tiszta ne maradjon lucsenzi levél nélkül, hat áron in apam tija.

Lucsenz város latván, hogy neki nincs van, a mi Gyarmot fővárosnak megvan, tudniuk polgári leányiskola. Hat mert saját zemperségiből nem tudta fel-alítani, kunyortalt kormánytal. A fizetett Lucsenz, mauelek kormánytal! Most választotta előbe leányakademijára tanárokat, mind széket választotta tanároknak. Direktörre lele Pechy Erzsébet de Kolosvár; ezt a ziskolat is Pech—chel megkezd, vpsional disztelt pechehel. Matematikára választotta Dereze Julit, a kinnek hogy neve szebben hangozza, hat Derzsényi Juliának mondják. Földrajzot fog tantányi Varadi Sidoma. Alprofeszorne lesz Winkler Anna, a kinnek legkitönb megvoltak bizonyítványai. Direktörnek ezt akartak választani, de mert nimet megvan övi neve, hat azt hatagtak ütel utolsónak. Csag mikor Török Sztylén kimondotta határozat, akkor gyűlte eszébe, hogy 50 krért „luto”-re megmagyarosíthatnak volna. A zipar szakra megválasztottak nas Danko Klamarik rokonlányait, Kelnar Arankat.

Eböl láthatja Zerkasztó Bacsikam, hogy Gyürky Ilonka nem megválasztott, s miért nem? Csag azt, mert habar Lucsenzban megszületett, de most Gyarmoton tertozkoya.

Megtörténie a választásnál az is, hogy pályázó Feketének urhölgy egészen fumigattaltott, Szultán és Szvathy direktor azt mondottak, hogy nem tud magyartul, most tucya semmit se, a magyarosabb város fimaszonbat még is ezt választott meg polgári iskola direktörnek. S miért fumigattak e hölgyet? most már lehet tudni: a mert lutheranka. S mert egy luteranka se nem megválasztva lett, sem pedig egy Rukle se, nagyon haragsz a lutheranus pap meg a rabbi. Hogy ily mellőzést elköve Szultán és a kis mufti Szvaty.

Alaszolgája . . .

IQ. Prohaska Zebí

Hírek és Különlék.

Ötletige I-só Ferencz József apostoli királyunk 60-ik évi születés napján aug. 18-án B-Gyarmaton az összes közházak és a főutczai magánházak nemzeti zászlókkal sűrűn dík voltak lobogóvza. A rom. kutholikus templomban isteni tisztelet tartatott, melyen a tiszlikar Tihanyi Ferencz főjegyző s Scitovszky János szabadság ideje alatt helyettes alsópán vezetése mellett — velt részt; a közigazgatási tiszviselők eleje fényes díszmagyarban jelent meg. A kegyelet ünnepeken az állami tiszlikar, a honvédek, egyletek és testületek tagjai is nagy számban gyűltek össze, úgy hogy a dícsőségeseen Uralkodó alkotmányos apostoli magyar király iránti jobbagyi hódolat, mely tisztelet, és általvalói hó ragaszkodás valóban uposans és kegyeletteljes módon lett lerova.

Főispánok gr. Degenfeld Lajos ur ömöltóságának névnapja, holnap, aug. hó 25-én lesz. Az ő neve napja valóságos ünneppap Szrakon, nemcsak most, főispánsága idejében, hanem már regóta. A sárközi grófi kástély ilyenkor ünnepi színt ölt: ismerősök, jobardók, rokonok nagy számban keresik fel az ő vendégszerető hajlékát, hogy a derek, hogy a kedves család iránti tisztelet és szeretet adóját leróvhassák. Lapunk részéről is minden jót kívánunk névnapja alkalmából a főispán urnak; adja az ég, hogy az ő főispánsága és böles kormányzata alatt vármegyénk minden irányú érdekei kiegyenesen, s hogy vármegyénk anyagi és szellemi ügyei fejlődjenek és felvirágozzanak.

A bányakerület új püspöké már is Sarkány Sámuel pilisi lelkeszt, pestmegyei érdemült főesperest, kerületi gyarmatföldi egyházi elnököt enlegetik, mint öli ferhiút, a kibén a kerület egyházaiknak egyleme, vagy orias többsége egyedül egyesülhet kis csoportokra való szakadás nélkül. E ferhiuban való egyesülés nemcsak azért kívánatos, mert a mult választással is nagyban mellényaltott, de mert az ő felleptetése nélkül csakugyan dunáninneni kudarcokra lenne kilitás. Ejen azért Sarkány Sámuel, mint a bányakerület jóvendőbeli püspöké!

Törzsvetelési Megyerben. Ft. Végli Pál egy megyei plebános fiatal éveiben nagy beteg volt és akkor fogadtást tett, azon esetre, ha az Isten őt betegségből kiségti, akkor pap lesz és szülőhelyén Megyerben, hol a templom torony nélkül volt, tornyot fog építtetni. A betegségből felabadt, pappá lett és a jámbor secundum cor Dei sacerdos éveken át gyűjtötte fillért, végre tizenegyszer fillért szeg tornyot építtetett, melynek keresztjét ft. Boda Gabor esp. remek beszéd kíséretében meg adottta. Jul. 27-én pont déli 12 órakor húzták fel a keresztet. Midőn a keresztet helyére tették, szokás szerint több aldomást mondott. Az 54 meter magasból ledobott poharak mind össze törték, egy kivételével, azon pohár t. i., a melynek tartalmát XIII. Leo egész-ségére ülteték, épségben maradt.

A szent Istvánnap nagyünnep a helyb. kath. templomban, mint ezt lapunk más helyén is dícsereftel föl-emlétként, emelte az Isten tiszteletére bemutatott művészi enek és zene; így a Volf Ciril által szerzett offertorium: „Intellige clamorem meum!” továbbá az Engeszer Matyas „Pater noster” terzetje, melyeket Kuppis Natália k. a. (Lásd Ferencz tanítvány) igen szép prózatisással több műkedvelő ur szíves közreműködésével, Szkladányi Karoly egyházi karnagy vezetés alatt adott elő. A valóban megható, magasztos offertoriumot nemcsak a nevezett kasszony művészi éneke, de Grabér Gyula, Kovácsy Sándor, Lehman János, Rády Ferencz, Révész Dező és Zatykó Béla urak szabatos becsdijátéka is emelte. A terzetnél pedig Biszterszky Kálmán ur (tenor) és a karnagy ur kísérték a kasszony éneket. Sajnálattal halljuk, hogy a művésznő körünkől nem-sokára eltávozik.

A vármegye legközelebbi kögyűlése, a törvényhatósági 1891-iki előírnyzat s több ügy letárgyalása céljából, mint értesülünk sejt, hó 10-én fog megtartatni. Ezt megelőző napon d. e. a közigazgatási bizottság; d. u. pedig az állandó választmány tartja ülést.

As Ipolyvá bálusa-gyarmat: vami részére szükségét feleltértelek a Nogradvármegyébe kebelzett községektől mindenütt egységesleg lötek megváltva ez üdvös eredményt lényegesen előmozdita egyrészt az érdeklő városok és községek: mint Balassa-Gyarmat, Riba, Dejtár és Patak birtokosainak közszelleme, mely — mint már egyebkent is igazolta, meg aldoztoktól sem riad vissza, hogy elvégre rálephessen a világpályára; másrészt az építő vasutársaság által a kisajátítási tárgyalashoz kiküldött biztos Simonyi Béla ur-magától ügyves s Bancezyk Pál tars. mernök urnak, mint mondani szokták: kulans eljárása, végül pedig a vármegye részéről kiküldött bizottsági tag id. Farkas Ferencz ügyves és Baintner Arnold főszozolgabíró ur helyzetismerete és konziliáns modora. A kisajátított földeket mindenütt jó középár lön szerződésleg megajánla.

Gyáshir. Dr. Szeberényi Gusztáv, a bányakerület ex. püspöké 74 éves korában Békés-Csabán aug. hó 18-án elhunyt és aug. 21-én temetettet el. A megboldogult, noha a bányakerületi ex. püspökség ügyeit, különösen anyagi irányban, jól vezette, nem tartozott azon püspökeink sorába, kiknek hazafias irányról áldogal kellene megemlékeznünk. Nem tett, mert talán nemis mert, hazafiatlan dolgokat, de magyarország és a magyar állameszme iránt egészen indifferens volt. Lehet, hogy ezt mások másépben fogják megítélni. Dr. Szeberényi hozzánk és különösen Hontvármegyéhez sok eraké fűzi. Attyja selmeczbanjár pap és superintendens volt; a megboldogult 10 évig volt Hontmegye egyik kis községének papja, Sembery Imre, a szudi nobob volt az, ki nemzetiségi érzelmét korlátozta, úgy hogy Szeberényi magyarnak mondta magát. Mikor azonban 1859-ben Thun kiadta a pátenst, ő volt az első egyike, aki elhagyta egyházát és Bécsbe ment, hogy pansláv főrekevéit érvényesítse. Innen Csabára híltak, s 1872-ben választotta meg a bányakerület superintendensül. Az ő megválasztatása Sarkány Sámuellel, ezen derek nagy hazafial szemben, a b-gyarmati ex. egyház akor ingatag eljárásának tulajdonítható. Ugyanis dr. Szeberényi és Sarkány Sámuel pestvármegyei esperes egyenlő szavazatot nyertek. B-Gyarmat Jeszenszky Danó volt b-gyarmati ex. egyházi felügyelő elnöklete mellett Sarkány mellett szavazott. A szavazatok egyenlőség folytán azonban új szavazás rendelkezten el. W. V. és G. M. lelkesz urak korteskedés folytán a b-gyarmati egyház megváloztatta szavazatát és dr. Szeberényire szavazott. Az ömtertes Jeszenszky ekkor le is mondott a felügyelői állásról. Egy szóval B-Gyarmat döntötte el, hogy dr. Szeberényi lett a bányakerület superintendens. Dr. Szeberényinek emlékeztése napjai voltak Nogradban és különösen B-Gyarmaton, hol 1878. szept. 4-én a Kanonika vizitációt vezette. Nagyzerű ünnepekkel rendezett az egyház tiszteletére; volt díszbankett a vármegye dísztermében sőt fáklýszne is. A kanonika vizitációk befejeztével a nograd esperesség egy drága serleget nyújtott át neki Veres Pál akkori felügyelő klaszikus beszed. Mellett (1838-ban ugyancsak B-Gyarmaton édes attyja: Szeberényi János is, tehát 40 év előtt kapott ily díszleplehet.) Most már sirba szállott és, mint ez idén már a 3-ik ex. püspök. Nyugodjék csendesen, és mi azon legyünk, hogy az új bányakerületi ex. püspök szívben és telekben magyar legyen!

Gyermekek a gyermekkerület. Örvenedes tudomásul vesztük, hogy a segítés érzete ma már a serdülő kor alatti gyermekek között is mindinkább általánossá lesz, mulatásai közben eszükbe jut náluk szegényebb többnyire a szülők hibája miatt, vagy a sors üldözése folytán, mindenesetre azonban ártatlanul szenvedő éhes és ruházatlan sok gyermek; ezek sanyarúságának enyhítése végett tehát ök, a boldogabb gyermekek, önmaguk, szüleik és ismerőseik között par forintot „gyermekszínház” cím alatt összegyűjtönek; így adott át egy kis pentáros e heten 3 frt 80 kr-t a városbíró ur kezéhez a szegény gyermekek számára, akik eblen részesek voltak mindanyian 12 év alatti gyermekek; bizony dícséret érdemelenek.

Kögyűlés. A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület nogradmegyei fiókegylete tagjai Kövy Tivadar val. elnök augusztus hó 31-én d. u. 3 órakor a város-ház tanácstermében tartandó kögyűlésre hívták meg. Mint tudjuk, e fiókegylet nemcsak feladatokat tűz ki a malnapataki kisedőre felállítását; feleltetb kívánatos, hogy a hazafias eszme mielőbb megvalósuljon. — Ugyancsak augusztus 31-én, a mondott helyiségben a délelőtti órákban önk. tüzoltóegyletünk is kögyűlést tart.

Törölti átszámolás. Folyó évi augusztus hó 20-án tartotta a helybéli tüzoltó egylet üléstükre az egyleti segélyalap javára már előzőleg hírletettl táncmulatságot a Barth-féle fúrdó helyiségben, s daczára annak, hogy a közönség nem volt a mulatságon oly mértékben képviselve, mint azt a cél megkivánta volna, sikerültnek mondható, az anyagi siker is közepserének mondható, mennyiben tisztán 61 frt 88. kr. folyt be. Városunk szépei közül jelen voltak: Drásközy Bertáné, Fábry Jánosné, öv. Gubányi Mihályné, Groma Jánosné, Hutnyik Samu, Kanitz Odómné, Kommerell Gyuláné, Kohn Ignacné, Lévy Sandorné, Makky Sandorné, Molnár Jánosné, Prudovics Jánosné (Ersekújvárról), Panyik Andráse, Palla Pálné, Pap Gyuláné, Petrovits Matyasné, Rótkó Jánosné, Szabo Béláné, Varga Joachimné és Veszelovszky Jánosné urnők; Drásközy Mariska, Ferenczi nőverek Gaál Erzsike, Hutnyik Mari, Lávai Matild, Markus Vilma, Makaracs Gizella, Makky Böske, Palla nőverek, Petrovics Milka, Pruzsinszky Erzsike, Szabo Mariska, Teller Anna, Veszelovszky nőverek, Varsányi Erzsike, Vigner Mariska kasszonyok. A b-gyarmati önk. tüzoltóegylet üzti kara ez uton

fejezi ki köszönetét. Hontényi Károly városunk t. főbírájának a folyó augusztus 20-án tartott táncmulatság sikeres eredményének elérésében a jegyek elárúsítása körül tett fáradozásáért, ugyancsak elöb névezett uraknak nevészert: Balduvigh József 2 frt Manossy Alajos, Elfer Ede 1—1 frt; Prudovics Lajos 60 kr, Polácsok Rezső, Molnár József, Weisz Gábor, Teszák József, Fáb N. N. N. és Lázko Jánosnak külön-külön 50 krnyi felülírtésükért; végre az összes megjelenteknek.

Hontvármegye elhatározta hogy idegen hangzású községeinek nevet megmagyarosítja. Ezen határozat végre hajlatott, s a községek neveit egytől-egyig megmagyarosították. A hely neveket elfogadta a vármegye kögyűlése is, úgy hogy most már az egész úgy a mm. m. kir. belügyminiszter jóváhagyását várja. Valóban örvenedes ez hazafiasági szempontból és nem lehet eléggé dícsérni és magasztalni Hontvármegye lelkes és hazafias közönségét, ami kedves szomszédainkat, kik megértve a kor intő szavát, fellekesültek és cselekednek. Adja a magyarok islene, hogy ezen szép példát minden vármegye kövesse. Minket érdeklőleg jelezhetjük, hogy a szomszédaságunkban lévő községek közül Zahorát: „Erdő megré”, Apovát: Apafalvár, Alsó és Felső Pribelt: Alsó és Felső Pribel arról nevezetes, hogy az ottani kuthoz és az ottani ex. templomhoz, melyet valaha a huzszuták építettek, valláskülönbőség nélkül ezen és ezren zarándokolnak N-Pentéken. Ami Zahorát illeti, erre csak az a megjegyzésünk, hogy ennek régi magyar neve: „Erdő hat” volt, eszrint ezen község nevet kar volt a magyar ragasztásnak meg nem felelő „Erdő megré” magyarságán.

Valló János mezesen vandortentó ár legnapj napra kútozt eladását a polgári iskola nagyertermében díszes búzánnyal elött tartotta meg. Az elmetelt eladás után az iskola hort mehesében gyakorlatilag mutatta be a mezesenl praxist újabb fogassal. Előmerészként nyilvánítjuk atának urak szép eladásáért és felhívjuk lapunk olvasó közönségének figyelmét a f. hó 25-án Ioanban tartandó mezesenli eladására.

Végzet: lértatás. Kosik Mihály, a b-gyarmati rom. kath. plebános 22 éves kosisa aug. hó 16-án, a plebános ur-lovaival belovagolt az Ipolyba és pedig az Ipoly azon helyére, a hol a Kúrtós vezéreszak. — Ezen helynek, hol a viz 3 ölnél mélyebn, már szantalan áldozat volt, úgy hogy az előjáróság évek előtt intő táblát feltélt oda. Kosik Mihály egyezre nagy nehezen át is úszta át a lovakat, de a másodszori úsztatás végetessé vált, mert belukván a lórl, belefullt a mely vízbe, s egy óra mulva holttestét húzták ki. A lovak kisérték.

Tíz dühöngő ismét Romhányban aug. hó 19-én az estli órákban, mely több házat emésztett fel.

A ngyadérmegyei gazdasági egyesítés s a lotényesztési bizottság, hó 11-ére tervezett, de közébjött akadályok miatt elhalasztott lotényesztési jutalom-díj-osztás újabb hatamapjailag folyó évi szeptember hó 2-ik napját tűzte ki Losoncra. A jutalom-díj három csoportra oszlik. I. csoport arva-kancza és éri sikóval. I. díj 20 ezüst forint, II. díj 15 ezüst frt, III. díj 8 ezüst frt, IV. díj 7 ezüst frt. — II. csoport, 3 éves kancza-csikók. I. díj 15 ezüst frt, II. díj 10 ezüst frt, III. díj 8 ezüst frt, IV. díj 7 ezüst frt. — III. csoport, egy éves kancza-csikók. I. díj 15 ezüst frt, III. díj 6 ezüst frt, IV. díj 4 ezüst frt. — E jutalomdíjakra a megyebeli kigazda lotényesztő pályázhat, mire gazdaközönségünk figyelmét felhívjuk.

Készlet beírások. A b-gyarmati polgári iskolában a fiatalulok beírásnak szeptember 1 és 2-án délelőtti, a leánytanulók e napok délutánján. A vidéki tanulók beírátása szeptember 3-án lesz; ezek az I-só fiúosztályba csak azon esetben vételnek föl, ha a helybeliekből a törvényeszerinti szám ki nem telik. Az iskolába először jelentkezők tartoznak szülők kíséretében megjelenni és iskolai bizonyítványukon kívül a születési s ujrólított bizonyítványukat is előzni. A javító és pótvizsga szeptember 1 és 2-án délután 4 órakor, a főtételi vizsga szeptember 4-én tartatik. — A helybéli állami elemi iskolán az 1890—91. tanévi szorgalmi idő f. évi szeptember 1-sején veszi kezdetét; a beírásokat auguszt. 27-étől szept. 10-ig tartanak. Felvételnék 6—12 éves flu tanulók vallás különbség nélkül. Evi tandíj 3 frt beírásit díj 30 kr. A kik szegénységüket hitelen hatósági bizonyítvánnyal igazolják, a tandíj fizetés alul föl vannak mentve és teljes szegénység esetén tankönyvekkel is el lesznek látva. Az isk. segélyalap felruházásában azon szegény arva tanulók részesülnek csak, kik idejkoran beíratkoznak. A gyermekek sikeres himlő oltásáról, illetve mas-oltásáról szóló orvosi bizonyítványt az illető szülők vagy gyáruk a beírásnál előmutatni tartoznak. Kérem y Gábor igazgató.

2-Gyarm. Jót évi kitégértetést a f. augusztus hó 30-ra egybeílvott rendes kögyűlésben fogja a város képviselőtestület tárgyalni.

A bálapár állami kitép ipariakból a (Népszínház-ut-eza 8. sz.) a jövő iskolai évre a beírásokat szeptember 1-től 10-ig tartják. Az intézketés 5 szakosztályra van építészeti, pépszeti, vegyszeti, fem-vasipari és faipari. Felvételi feltételek: négy gymnasialis, real vagy polg. iskolai osztály végzése jeles vagy legalább jó eredménnyel s legalább egy-ik szüneli gyakorlat a választandó szakban. Nem jemes vagy jó osztályzatú tanulók felvételi vizsgát tesznek. Szükséges iratok: az I—IV. középiskolai osztályokról szóló isk. bizonyítványok, hiteltelített munkabizonyítvány, orvosi és himlő oltási bizonyítvány. Lelvezendő díjak: az építészeti szakosztályban összesen 22 frt, a többi szakosztályokban 27 frt.

Szertitvási esa. vásárnak bizony gyöngye volt, mert tilos lévén az ugynevezett hasított körmő állatok felhajtása, s miután ez a főzések és mozgató erő, ha nem jöhet be velük a gaszta, a vásár egyáltalán nem látogatott; neki nincs mit eladnia és így ő sem vesz, penz hiányában nem is vehet semmit; s ez visszatart kereskedőnek és iparosainkra, s kihat az adókra is. Felhaj-

